A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény módosításáról szóló T/15700. számú törvényjavaslat véleményezése•.

Energiapolitika. A VET és a többi (gáz, távhő) ágazati energiatörvény alapvető hiányossága, hogy nem átfogó energiapolitika (stratégia) alapján kerültek kidolgozásra. Sajnálatosnak tartjuk, hogy a múlt év elején megkezdett új energiapolitika-alkotás, — amelyet számos javaslattal segítettünk — elhalt. Álláspontunk szerint — figyelembe véve az energetikában bekövetkezett jelentős változásokat (privatizáció, liberalizáció) és az EU-hoz csatlakozást — először új energiapolitikát kellene alkotni.

Energiatörvény. Az új energiapolitikára alapozva kellene az energetika alapkérdéseit egy általános energiatörvényben szabályozni. Ebben kellene meghatározni az állami szerepvállalás területeit, az energetika állami intézmény rendszerét, a MEH feladatait, az állami hatóságok jogosítványait és kötelezettségeit. E törvényben kell rögzíteni a közérdekű vezetékes energiaszolgáltatások alkotmányát, legfontosabb alapszabályait, a lakossági energetikai fogyasztóvédelmi szervezetek létrehozásának és működési feltételeinek szabályozását.

Ágazati energiatörvényeket csak az általános energiatörvény elfogadása után kell megalkotni, illetve a jelenlegieket átdolgozni. Ezekben csak az ágazatok specifikus kérdéseit kell szabályozni, arra törekedve, hogy minél kevesebb alacsonyabb rendű jogszabályra legyen szükség. A jelenlegi ágazati törvények ui. szintén kerettörvény jellegűek és igen sok alapvető kérdést kormány- és miniszteri rendeletek körébe utalnak, sőt sok esetben még ezen alacsonyabb rendű jogszabályok irányelveinek megalkotásával is adósak maradnak.

A T/15700. számú törvényjavaslat (Tvj.) — a módosítás adta keretek között — igyekszik a VET néhány lényeges hibáját kijavítani, s a gyakorlati tapasztalatokhoz igazítani, amit örömmel üdvözlünk. Olyan kérdésekről van szó, amelyeket már a 2001. évi törvényalkotáskor és azóta is felvetettünk. Ezek közül, most az általános vita jellegéhez igazodva csak a legfontosabbakra térhetünk ki.

Ellátásbiztonság. A Tvj. mind a hálózatfejlesztés (20. §.), mind pedig az erőműépítés területén (45. §.) lehetővé teszi a Hivatal számára hogy pályázatot írjon ki, ha a piaci körülmények között nem létesül elégséges kapacitás. Ugyanezt segíti, hogy a MEH hatásköre keresletoldali szabályozással (6. és 7. §) is bővül.

Megújuló energiaforrások és a kapcsolt energiatermelés támogatásának irányelveit a Tvj egységes és szakmailag helyes szempontok szerint tartalmazza (15. §.), egyedül a kapcsolt energiatermelésre vonatkozó g.) pont pontosítása lenne szükséges.

Szociális villamosenergia-ellátás területén sajnos ismételten nem kerültek rögzítésre az előirányzott kormányrendelet alapelvei; ugyanakkor utalás történik a közüzemi szolgáltatás felfüggesztése és a kikapcsolás további feltételekhez kötéséről (13. §.).

TSO tipusú rendszerirányító. A Tvj. 42. és 43. §-a — megfelelő szervezeti és döntéshozatali függetlenség előírása mellett — lehetővé teszi a hálózatüzemeltető rendszerirányító újbóli létrehozását és vertikálisan integrált villamosenergia-ipari vállalkozás (MVM Rt.) keretében való végzését, vagyis a MAVIR Rt. visszahozását az MVM holdingba. A megoldást segíti, hogy a MEH hatásköre a piacfelügyelettel (6. és 7. §.) bővítésre került. Most már csak a kormányzati szándék kell a megvalósításhoz.

Nemzeti villamos társaság régóta sürgetett létrehozását segíti elő a fentiek mellett az az MSZP-s önálló (T/145624. sz.) képviselői indítvány, amely a privatizációs törvény mellékletének módosítását tartalmazza, s ebben az MVM Rt. 100 %-os, tartós állami tulajdonát javasolja. Ennek némileg ellentmondani látszik a Tvj. 54. §-a, amely szerint a MAVIR Rt. tartós állami részesedésének legalacsonyabb mértéke mindössze 1 db szavazatelsőbbségi részvény.

Közszolgáltatási árképzés. Fontos lenne a lakosság érdekében a legkisebb költség elvének érvényesülésén alapuló szabályozott ár fenntartása a közszolgáltatási piacon, s az árképzés alapelveit a VET-ben kellene szabályozni; az árfelügyeletnek a Tvj. 54. §-a szerint a MEH-hez telepítése nem oldja meg ezt a problémát.

A fúzió-korlátozás kérdését az EU joganyaggal összefüggésben újra kellene gondolni, s ebben a Gazdasági Versenyhivatal és a MEH szerepét egyértelművé kellene tenni. Nem tekinthető elegendő előrelépésnek az Tvj.5. §-ban a két hivatal számára előírt együttműködési megállapodás.

Budapest, 2005. április 19.

Dr. Járosi Márton, elnök
Energiapolitika 2000 Társulat

• Előterjesztve az Országgyűlés Gazdasági Bizottságának 2005. április 19-i ülésén.